

рівнозначним суб'єктом відповідальності. Це необхідний крок до створення ефективної системи протидії корупції, яка охоплює всі елементи корупційного ланцюга та відображає реальний вплив фінансових рішень на стійкість корупційного середовища.

Список використаних джерел

1. Costa Jacopo. Money dirtying; shining a light on how clean money turns into bribes. URL: https://baselgovernance.org/news/money-dirtying-shining-light-how-clean-money-turns-bribes?utm_source

2. Духневич О. (2025). Стратегічні та технологічні аспекти цифрового євро: між регуляторними викликами та науковим осмисленням. Аспекти публічного управління, 13(2), 40-50. URL: <https://doi.org/10.15421/152519>

3. Кримінальний Кодекс України. Статті 368, 369. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>

4. Термінологічний словник з питань запобігання та протидії легалізації (відмиванню) доходів, одержаних злочинним шляхом, фінансуванню тероризму, фінансуванню розповсюдження зброї масового знищення та корупції. С. 382. URL: <https://me.gov.ua/download/87c813ca-3feb-41d8-af79-76b031c908b2/file.pdf>

Дягель Денис Анатолійович,

доцент кафедри прикордонної безпеки
Національної академії Державної
прикордонної служби України імені Богдана
Хмельницького, доктор філософії за
спеціальністю «Безпека державного кордону»

КОРУПЦІЯ ЯК ЗАГРОЗА ТА РИЗИК У СФЕРІ ПРИКОРДОННОЇ БЕЗПЕКИ

Корупція у сфері національної та прикордонної безпеки України набула системного характеру та є одним із ключових чинників, які здатні підірвати стійкість держави, особливо в умовах воєнної агресії. Корупційні правопорушення створюють сприятливі передумови для поширення транскордонної злочинності, нелегальної міграції, контрабанди, втручання зовнішніх сил у внутрішні процеси та зниження довіри до інституцій, відповідальних за охорону державного кордону. У стратегічних документах ДПСУ наголошується, що корупція деформує безпекове середовище, а виявлені корупційні ризики потребують системного аналізу та мінімізації [3, розд. 1].

Ефективність інтегрованого управління державним кордоном України визначена як ключовий фактор забезпечення національної безпеки. Слабкість антикорупційних механізмів може бути використана як внутрішніми, так і зовнішніми факторами, що формують підґрунтя для тіньових схем переміщення товарів та ухилення від належного прикордонного контролю. Корупція у прикордонних підрозділах підвищує ризики незаконного переміщення осіб та груп, що можуть становити пряму загрозу безпеці держави.

Закон України «Про запобігання корупції» [1, ст. 1–4] визначає правові та організаційні засади системи запобігання корупції, включно з принципами доброчесності, запобігання конфлікту інтересів та відповідальності за корупційні правопорушення. Практика функціонування органів охорони державного кордону свідчить, що корупційні ризики залишаються високими, особливо у сфері процедур прикордонного контролю, прийняття управлінських рішень та взаємодії з громадянами [3, розд. 2].

Важливою складовою антикорупційної інфраструктури є діяльність уповноважених підрозділів з питань запобігання корупції, створених на підставі Наказу НАЗК №277/21 [4, розд. I–II]. Документ визначає їхні повноваження, функціональну незалежність, завдання у сфері оцінки корупційних ризиків, проведення моніторингу дотримання антикорупційного законодавства, організацію навчання персоналу та реагування на порушення.

Етичний компонент діяльності персоналу ДПСУ визначений Правилами етичної та доброчесної поведінки [2, розд. II], які містять вимоги щодо неупередженості, професіоналізму, недопущення конфлікту інтересів, нульової толерантності до корупції та зобов'язання діяти виключно в інтересах держави. Дотримання цих стандартів є важливим індикатором рівня доброчесності у системі охорони державного кордону.

Антикорупційна програма ДПСУ [3, розд. 3–4] визначає широкий спектр корупційних ризиків у діяльності служби — від зловживань службовим становищем і непрозорості логістичних процесів до недотримання етичних вимог, ризиків у кадровій роботі та управлінні ресурсами. Для їх усунення передбачено впровадження автоматизації процесів, електронних сервісів, підвищення кваліфікації персоналу та вдосконалення механізмів внутрішнього контролю.

Корупційні ризики як в оперативно-службовій, так і в адміністративній діяльності створюють реальну загрозу прикордонній та національній безпеці. Формування стійкої та ефективної системи

запобігання корупції, відповідно до стратегічних завдань ДПСУ, є необхідною умовою забезпечення довіри до служби, підвищення якості прикордонного контролю та зниження рівня корупційних правопорушень [3, розд. 5].

Список використаних джерел

1. Про запобігання корупції: Закон України від 14.10.2014 р. №1700-VII.
2. Наказ МВС від 05.11.2024 №741 «Про затвердження Правил етичної та добросесної поведінки персоналу ДПСУ».
3. Антикорупційна програма ДПСУ, наказ АДПСУ від 06.05.2019 №463 АГ.
4. Наказ НАЗК від 27.05.2021 №277/21 «Про затвердження Типового положення про уповноважений підрозділ (уповноважену особу) з питань запобігання та виявлення корупції».

Єсімов Сергій Сергійович,

професор кафедри адміністративно-правових дисциплін навчально-наукового інституту права та правоохоронної діяльності Львівського державного університету внутрішніх справ, кандидат юридичних наук, професор

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ЗАПОБІГАННЯ КОРУПЦІЇ

Корупція представляє об'єкт міждисциплінарного дослідження, тому для ефективного запобігання цьому явищу необхідно враховувати не лише юридичний, а й інші напрями дослідження, насамперед економічні, соціологічні та філософські, культурологічні.

У юриспруденції корупція розглядається в контексті системи «кримінальне правопорушення – покарання», тому переважно запобігання будується на основі нормативного закріплення відповідних складів кримінальних і адміністративних правопорушень та встановлення юридичної відповідальності за їх вчинення. Тим часом, з точки зору превенції корупційних проявів, не менш важливо розуміти причини виникнення корупції, що вимагає брати до уваги й інші напрями дослідження в інших галузевих дискурсах.

У доктрині сформувалося кілька підходів до розуміння причин і рушійних сил корупції як соціального явища. Історично першим є нормативно-ціннісний підхід, згідно з яким корупція розглядається як